

Valtatien 3 Helsinki–Hämeenlinna parantaminen rakentamalla Moreenin eritasoliittymä, Hämeenlinna ja Janakkala. Tiesuunnitelma.

Valtatien 3 merkitys ja ongelmat

Valtatie 3 on Helsingistä Hämeenlinnan ja Tampereen kautta Vaasaan kulkeva kansainvälisesti (E12) sekä valtakunnallisesti merkittävä tieyhteys. Tie on tärkeä tavaravirran kuljetusreitti ja sen varrella olevien kaupunkiseutujen työmatkaliikenteen pääväylä. Valtatie 3 kuuluu eurooppalaiseen TEN-T kattavaan verkkoon, Suomen maanteiden pääväylien verkkoon sekä raskaan liikenteen runkoyhteyksiin. Valtatien 3 itäpuolella sijaitseva maantie 130 (Helsingintie) on seututie, ja se toimii moottoritien rinnakkaistienä ja paikallisen liikenteen väylänä. Maantie 130 kuuluu suurten erikoiskuljetusten verkkoon.

Hämeenlinnan kaupungin ja Janakkalan kunnan rajalla, valtatie 3 molemmin puolin sijaitsee nykyinen Moreeni–Rastikangas-yritysalue, johon maakunta-kaavassa ja yleiskaavoissa on esitetty voimakasta maankäytön kasvua sekä uusi eritasoliittymä valtatielle 3. Alue on sekä Hämeenlinnalle että Janakkalalle merkittävin ja laajin teollisten työpaikkojen kasvualue.

Maakunta-kaavassa ja yleiskaavassa esitetty uusi Moreeni–Rastikangas-eritasoliittymä sijoittuu valtatielle 3 Viralan (mt 292) ja Hattelmalan (vt 10) eritasoliittymien puoliväliin. Sen tarkoituksena on tarjota yritysalueelta sujuvammat yhteydet valtatielle 3 ja siten parantaa yritysalueen saavutettavuutta ja kehittämisedellytyksiä. Nykyverkolla Moreeniin kuljetaan moottoritien rinnakkaistien maantien 130 tai valtatie 10 kautta. Rastikankaan alueelle kuljetaan pääasiassa Viralan eritasoliittymän kautta.

Valtatie 3 on suunnittelualueella nelikaistainen moottoritie, jonka poikkileikkaus on 2 x 11,75/7,5 m. Nopeusrajoitus suunnittelualueen kohdalla on 120 km/h. Valtatien 3 keskimääräinen vuorokausiliikenne on noin 22 700 ajoneuvoa, joista raskaan liikenteen osuus on noin 9,7 %. Osuudella ei ole tievalaistusta.

Valtatien 3 itäpuolella sijaitseva **maantie 130** on kaksikaistainen sekaliikennetie, joka toimii valtatie rinnakkaistienä ja paikallisen liikenteen väylänä. Maantie 130 on osa suurten erikoiskuljetusten verkkoa (SEKV), jonka vapaan tilan mittavaatimukset ovat 7x7x40 m. Maantien 130 keskimääräinen vuorokausiliikenne on Rastilantien (mt 13842) eteläpuolella noin 3070 ajoneuvoa ja pohjoispuolella noin

4250 ajoneuvoa; raskaan liikenteen osuus maantiellä 130 on noin 9,9 %.

Maantien 13842 on kaksikaistainen sekaliikennetie, jonka keskimääräinen vuorokausiliikenne on noin 750 ajoneuvoa, joista raskaan liikenteen osuus on noin 3,3 %.

Aikaisemmat suunnitelmat ja päätökset

Uuden eritasoliittymän teknisiä ratkaisuja on tarkasteltu Uudenmaan ELY-keskuksen, Hämeenlinnan kaupungin, Janakkalan kunnan ja Hämeen liiton toimeksiannosta laaditussa, vuonna 2017 valmistuneessa Trafix Oy:n selvityksessä ”Mt130 ja Mt292 liikenneselvitys – Maankäytön kasvu ja nykyisen tieverkon toimenpidetarpeet Hämeenlinnan ja Janakkalan alueella”. Selvityksessä on määritetty eritasoliittymän sijainti valtatiellä 3, eritasoliittymän tyyppi sekä liittyminen maantiehen 130. Kyseisessä selvityksessä esitetyt ratkaisut ovat olleet tämän aluevaraussuunnitelman suunnitteluratkaisujen lähtökohtana.

Eritasoliittymän ja Moreeni–Rastikangas-yritysalueen kehittämisen aiheuttamia liikenteellisiä vaikutuksia on tarkasteltu kesäkuussa 2020 valmistuneessa Maanteiden 130 ja 292 liikenneselvityksen päivityksessä. Eritasoliittymän lisäksi selvityksessä on tarkasteltu laajasti uuden Moreeni–Rastikangas-eritasoliittymän ja maanteiden 130 ja 292 muodostaman liikenneverkon sekä liittymien toimivuutta ja parantamistarpeita.

Tiesuunnitelman pohjana toimii vuonna 2020 valmistunut, WSP:n laatima aluevaraussuunnitelma, jossa on tarkennettu eritasoliittymän ratkaisuja ja määritetty tilavaraukset kaavoitusta ja moottoritien länsipuolisen katuveron suunnittelua varten.

Hankkeen tavoitteet

- Tavoitteena on toteuttaa valtatielle 3 uusi eritasoliittymä, joka kytkee Moreeni-Rastikangas-yritysalueen nykyistä sujuvammin päätieverkkoon ja sitä kautta parantaa alueen saavutettavuutta ja houkuttelevuutta teollisuus- ja logistiikkatoimintojen sijoittumiskohteena.
- Eritasoliittymä on keskeinen osa laajempaa liikenteellistä kokonaisratkaisua, joka mahdollistaa Moreeni-Rastikangas-yritysalueen maankäytön kehittämisen yleiskaavojen mukaisesti.

- Uusi eritasoliittymä ei saa heikentää valtatie 3 pitkämatkaisen tavara- ja henkilöliikenteen sujuvuutta, toimintavarmuutta eikä matka-aikojen ennustettavuutta

Tiesuunnitelman toimenpiteitä:

- Valtatielle 3 toteutetaan uusi eritasoliittymä liittymis- ja erkanemisramppeineen sekä uusi risteysilta
- Maantien 130 ja Moreenin yritysalueen välille toteutetaan uusi katuyhteys (K1), joka ylittää valtatie 3 eritasoliittymän risteysillan kautta. Kadun rinnalla kulkee uusi jalankulku- ja pyöräilyväylä
- Maantien 130 linjausta muutetaan noin 1,3 km matkalla
- Maantien 130 ja uuden kadun (K1) liittymään toteutetaan linja-autopysäkkijärjestelyjä
- Maantien 130 itäreunaan toteutetaan uutta melusuojausta
- Nykyiset levähdysalueet lakkautetaan ja puretaan

Tiesuunnitelman vaikutuksia:

- Uusi eritasoliittymä parantaa Moreeni-Rastikankaan teollisuus- ja työpaikka-alueen saavutettavuutta ja houkuttelevuutta merkittävästi
- Uusi eritasoliittymä keventää katuverkolle, valtatielle 10, maanteille 130 ja 292 sekä Hattelmalan ja Viralan eritasoliittymiin kohdistuvaa liikennepainetta
- Kehittyvä maankäyttö eritasoliittymän alueella aiheuttaa liikennemäärien kasvua alueen liikenneverkolla
- Uusi eritasoliittymä on maakuntakaavan ja yleiskaavan mukainen ratkaisu
- Uudet tiejärjestelyt sijoittuvat valtatie 3 ja maantien 130 itäpuolella nykyistä lähemmäksi asuin-kiinteistöjä ja pihvoja
- Eritasoliittymän ja tiejärjestelyjen rakentaminen aiheuttaa melu-, tärinä- ja pölyhaittaa

Rakentamiskustannukset

Hankkeen toteutuksen kokonaiskustannuksiksi on arvioitu noin 9,0 M€ (alv 0%, MAKU-indeksi 100,59 / 2015=100).

Rakentamisaikataulu

Tiesuunnitelman on tarkoitus valmistua vuonna 2021, jonka jälkeen laaditaan rakennussuunnitelma vuoden 2022 aikana.

Hankkeen rakentaminen alkaa vuonna 2023.

Suunnitelman laatijat ja yhdyshenkilöt

Tiesuunnitelman on laatinut Hämeenlinnan kaupungin toimeksiannosta WSP Finland Oy.

Lisätietoja suunnitelmasta antavat:

Projektipäällikkö Antti Kaukiainen
Hämeenlinnan kaupunki
Wetterhoffinkatu 2, 13100 Hämeenlinna
Puh. 03 621 2344, antti.kaukiainen@hameenlinna.fi

Projektipäällikkö Tomi Harjula, WSP Finland Oy
Kiviharjunlenkki 1 D, 90220 OULU
Puh. 040 503 2163, tomi.harjula@wsp.com

Projektipäällikkö Sami Mankonen
Uudenmaan ELY-keskus
Opastinsilta 12 B, 00521 Helsinki
Puh. 0295 021 309, sami.mankonen@ely-keskus.fi

Uudenmaan ELY-keskus

Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue
Opastinsilta 12 B, PL 36
00521 Helsinki
Puhelin 0295 026 290
www.ely-keskus.fi

Hämeenlinnan kaupunki

Wetterhoffinkatu 2, PL 84
13101 Hämeenlinna
Puhelin 03 6211
www.hameenlinna.fi